

Terveyshankkeen taustaa

■ Kehittyvillä maitotiloilla terveysjohtamisen merkitys korostuu. Taloudelliset riskit kasvavat tilakoon muuttuessa pienistä suuriin.

Lypsykarjan strateginen terveydenhuolto – karjan terveys talouden kilpailutekijänä, eli Terve karja kannattaa -hanke tuo esiin eläinterveyden taloudellisia vaikutuksia ja pyrkii edistämään suunnitelmallisen eläin-terveyden ottamista osaksi maitotilojen toimintaa. Keskeisiä teemoja ovat bioturvalli-

suus, jossa estetään tarttuvia organismeja pääsemästä tilalle ja leviämistä, sekä nautojen terveyteen liittyvien tietokantojen kehittäminen ja näiden tuominen esiin ja tuottajien tietoisuuteen.

Terve karja kannattaa -hanke järjestää erilaisia koulutuksia ja julkaisee esimerkiksi tautisuojaajatarppeja somekanavillaan Facebookissa ja Instagramissa. Verkkosivut ja Youtube toimivat materiaalipankkeina, ja sivuilta löytyvät muun muassa suuren suo-

sion saaneet kuvalliset tautisulkuohjeet eri kieliversioin.

Hankkeen toteutusalue on Pohjois-Pohjanmaan maakunta. Toteuttamiseen osallistuvat Satafood Kehittämisyhdistys ry, Osk Faba, Eläinten terveys ETT ry, Emovet Oy sekä alueen maitotilayrittäjät. Hanketta rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseudun kehittämisrahastosta. **KK**

raa. Joistakin kysymyksistä huomaa, että analyysi on alun perin suunniteltu keskieuropalaiseen tuotantoon, mutta se soveltuu myös suomalaisten maitotilojen arviointiin.

Sopiva ajankohta analyysin toteuttamiselle on esimerkiksi vuosittaisten terveydenhuoltokäyntien yhteydessä. Ne ovat maitotiloille nauttilojen terveydenhuollon seurantarajajärjestelmä Nasevaan kuulumisen edellytys.

Biocheck.UGent® on jo osana sikojen vastaavaa järjestelmää, Sikavaa, ja sen ottamista nyt osaksi Nasevaa harkitaan. Terve karja kannattaa-pilottitilojen kokemuksella Biocheck.UGent® -analyysi vaikuttaa motivoivan tilallisia kehittämään tautisuojaajaa. □

Kirjoittaja on MMM/ agronomi ja toimii asiantuntijana Satafood Kehittämisyhdistys ry:n Terve karja kannattaa -hankkeessa.

Biocheck-kartoitus

■ Belgiassa Ghentin yliopistossa kehitetyssä Biocheck.UGent® -analyysissä ulkoinen ja sisäinen tautisuojaus käydään läpi yhdessä yrittäjän ja analyysin tekoon koulutuksen saaneen henkilön kanssa. Tuotantotilat kuljetaan läpi ulkona ja sisällä ja sen jälkeen täytetään laajahko kysely.

Analyyysi antaa prosentuaalisen arvion tilan tautisuojausten tasosta ja potentiaalisista riskeistä. Ulkoisessa tautisuojauksessa käydään läpi riskit liittyen eläinmäärän

lisäykseen ja ostoihin, kuljetuksiin ja eläinten poistoihin, rehuun ja veteen sekä henkilökuntaan ja vierailijoihin ja tuhoeläimiin.

Sisäiseen tautisuojaukseen kuuluvat terveyden, poikimisten ja eri eläinryhmien hallinta sekä työjärjestys ja materiaalit. Oma tulosta on mahdollista verrata Suomen ja maailman tasoon. Säännöllisesti toteutettuna analyysi toimii myös tilan oman tason kehittämisen seurantavälineenä. **KK**

Hyvä tautisuojaus on investointi tuotantoon

Tautisuojauksen huolellinen läpikäynti on tilalle kannattavaa, eikä vähiten taloudellisesti, sillä tautitilanteet näkyvät maitomäärissä nopeasti ja ennaltaehkäisy on sairauden hoitoa halvempaa. Jalkasairauksiin ja ripuleihin liittyvät kustannukset voivat olla vuodessa satoja euroja lehmää kohti. Utare-tulehduksissa puhutaan jo tuhansista ja salmonellasaneerauksissa jopa sadoistatuhansista, jolloin vaikutukset koko tilan toimintaan voivat olla merkittäviä.

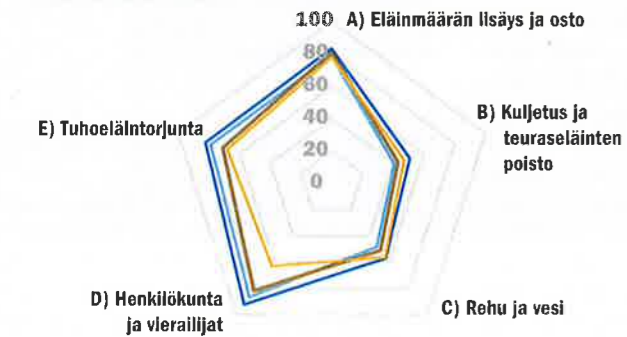
Tautisuojaus kannattaa ajatella investointina ja monet käytännöt ovat helppoja ja melko edullisia toteuttaa. Asenne ratkaisee, pinnetyneet tavat voivat vaatia uuden opettelua, jotta niistä saadaan rutiinia.

Biocheck.UGent®-analyysin tulokset tautisuojauksen mittarina toimivat hyvin, mutta tuloksia tulee tulkita tilan yksilöllisestä näkökulmasta. Mitä riskejä tilalla on pakko ottaa ja miten niihin voidaan varautua, entä mitä riskejä voitaisiin kokonaan välttää?

Tasapuolisten arvioiden tekemisen edellytys on riittävän perehtynyt analyysin tekijä. Kysymyksiä ei voi vaihtaa tai muokata, mutta vastausten tulkinnassa on pientä liikkumava-

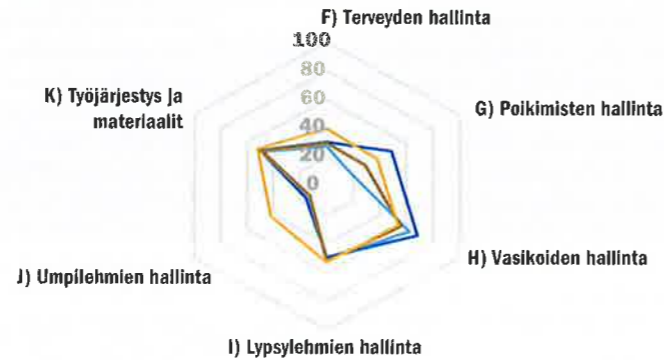
Ulkoinen tautisuojaus

— Pilotit 2019 n=9 — Pilotit 2020 n=9 — Suomi 2020 n=50
— Maailma 2020 n=1347

Sisäinen tautisuojaus

— Pilotit 2019 n=9 — Pilotit 2020 n=9 — Suomi 2020 n=50
— Maailma 2020 n=1347

Ulkoinen tautisuojaus on tiloilla yleisesti paremmalla tasolla kuin sisäinen. Pisimmällä ollaan vierailijoiden ja henkilökunnan suojaamisessa. Ideaalitalanteessa kuvaajan sarakkeet ovat mahdollisimman lähellä ulkoreunaa, jolloin suojausten taso olisi 100 prosenttia.

Sisäisessä tautisuojauksessa suurinta kehitystä pilottitiloilla oli tapahtunut poikima- ja vasikkakäytännöissä, jossa tautisuojausten tasossa päästiin 68 prosenttiin. Joiltakin osin alhaisiin pisteisiin vaikuttaa myös kotimaisen tuotannon rakenne, jossa eläinten ryhmittely voi olla hankalaa. Ideaalitalanteessa kuvaajan sarakkeet ovat mahdollisimman lähellä ulkoreunaa, jolloin suojausten taso olisi 100 prosenttia.

lilla ja terveydenhuolto ja lääkintä suunnitelmallista.

Poikimakäytännöissä oli tapahtunut kehitystä apuna käytettävien välineiden, pesun ja desinfioinnin suhteen. Edistystä oli tapahtunut myös vasikoiden riittävän ternimaidon saannin varmistamisessa ja ilahduttavan moni yrittäjä mittaa ternimaidon vastaanotet. Hyviä käytäntöjä ovat muun muassa vasikoiden yksilölliset ja numeroidut juotamparit.

Biocheck.UGent® tautisuoja-analyysi suoritetaan kiertämällä tuotantotilat ulkoa ja sisältä yhdessä isäntävään kanssa, lisäksi täytetään tautisuojausten eri osa-alueita käsittelevä lomake. Tila saa prosentuaalisen arvion oman tilan tautisuojausten tasosta ja sitä on mahdollista verrata maan tai maailman tasoon. Tässä ollaan navettakerroksella Hautapuron tilalla.

Tuo kevät rehuvarastoosi!

Osta 2 lavaa kivennäisiä tai erikoisrehuja tai 3 suursäkkiä Polar Ape -kivennäistä tai 3 tonnia Presiis-kivennäistä

ja valitse kaupanpäälliset laajasta valikoimasta.

Lisätietoja osoitteesta: www.feedex.fi

Oy Feedex Ab, Teollisuuskatu 4, 68800 Kolppi puh. 020 1984 820